

Materská škola – Óvoda, Hurbanova 4, 946 51 NESVADY

MŠ - BOCIANIKY KISGÓLYA ÓVODA

Školský vzdelávací program

„Bocianári spoznávajú svet...”

Názov materskej školy:	Materská škola- Óvoda, Hurbanova 4 , Nesvady
Názov ŠkVP:	„Bocianári spoznávajú svet...”
Stupeň vzdelania:	ISCED predprimárne vzdelávanie
Dĺžka dochádzky:	1 až 3 roky
Forma výchovy a vzdelávania :	celodenná
Dátum prerokovania v pedagogickej rade:	05.09.2022
Dátum prerokovania v rade školy:	6.10.2022
Dátum vydania ŠkVP:	31.8.2022
Vyučovací jazyk:	slovenský a maďarský
Druh školy:	štátna – bez právnej subjektivity
Zriaďovateľ:	Mesto Nesvady
Vypracovala:	Mgr. Rebeka Balogh, riad.MŠ

OBSAH:

1. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania.....
2. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním škol. vzdeláv. programu.....
3. Vlastné zameranie školy.....
4. Dĺžka dochádzky a forma výchovy a vzdelávania.....
5. Režim dňa – stravovanie (podmienky diétného stravovania detí)
6. Plnenie povinného predprimárneho vzdelávania.....
7. Podmienky prijímania detí do materskej školy.....
8. Učebné osnovy.....
9. Vyučovací jazyk.....
10. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí.....

1. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

1.1 Ciele inštitucionálneho vzdelávania detí predškolského veku

Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu pre školské vzdelávanie v základnej škole a pre život v spoločnosti.

Všeobecnými cieľmi výchovy a vzdelávania v materskej škole sú:

- zlepšovať sociálnu aktivitu dieťaťa a napĺňať potrebu sociálneho kontaktu s rovesníkmi i s dospelými,
- uľahčovať dieťaťu plynulú adaptáciu na zmenené – inštitucionálne, školské prostredie,
- podporovať vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu,
- podporovať rozvoj individuálnych spôsobilostí dieťaťa,
- sprostredkovať základy verejnej kultúry a rozvíjať u dieťaťa dimenzie školskej spôsobilosti, aby sa ľahko adaptovalo na následné primárne vzdelávanie,
- umožňovať dieťaťu napĺňať život a učenie prostredníctvom hry, priamej skúsenosti a aktívneho bádania,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími partnermi s rešpektovaním potrieb dieťaťa a vytvárania podmienok pre blaho všetkých detí,
- identifikovať deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zabezpečovať im podmienky na individuálny rozvoj v súlade s týmito potrebami,
- zabezpečovať dostupnosť a rovnosť vo výchove a vzdelávaní,
- zabezpečovať dostupnosť poradenských a ďalších služieb pre všetky deti,
- získavať dôveru rodičov pri realizovaní výchovy a vzdelávania v inštitucionálnom prostredí a pri koordinovanom úsilí o zabezpečovanie blaha a potrieb detí.

1.2 Cieľ školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program je základným kurikulárnym (cieľovo-programovým) dokumentom, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školách podľa školského zákona. Vydáva ho riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a v rade školy.

Školský vzdelávací program (ďalej len ŠkVP) musí byť vypracovaný v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona a v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom (ŠVP).

ŠkVP rešpektuje:

- rozvojové možnosti detí predškolského veku,
- priestorové, materiálno-technické a personálne podmienky materskej školy,
- zameranie a profiláciu materskej školy (telovýchovné a športové) zameranie, cudzie jazyky, ľudové tradície, environmentálne, literárno-dramatické a iné aktivity, určitý štýl vyučovania – kooperatívny, prosociálny atď.).

Ciele ŠkVP: „Bocianári spoznávajú svet...“

- **utvárať elementárne prírodovedné predstavy v rámci prírodovedného vzdelávania a zameriavať sa na rozvoj prírodovednej gramotnosti, ktorá závisí od získavania prírodovedných predstáv, spôsobilostí a postojov.**

- **podporovať pozitívny vzťah k ochrane a k tvorbe životného prostredia,**
- rozvíjať a upevňovať spoluprácu medzi rodinou a školou na základoch vzájomného rešpektu, dôvery a pocitu spolupatričnosti života rodiny so životom školy,
- viesť deti od útleho detstva k sebaúcte a sebahodnoteniu,
- rôznymi metódami a stratégiami rozvíjať schopnosti a zručnosti, ktorými dieťa disponuje v čo najvyššiu možnú hranicu,
- klásť dôraz na prosociálnosť dieťaťa,
- uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných detí v skupine,
- vytvárať podmienky na zážitkové učenie – výlety, exkurzie, experimentovanie, pokusy
- prejavovať záujem o trvalo udržateľné činnosti (napr. recyklovanie, triedenie odpadu, prevencia znečistenia a pod.), zber plastových uzáverov, ochrana životného prostredia,
- používať osvojené spôsoby pohybových činností v rôznych oblastiach života, cvičenie v Športovej hale J.Vlahyho, turistické vychádzky do okolia,
- prejavovať pozitívne postoje k zdravému životnému štýlu, ochrane zdravia dieťaťa – zdravý životný štýl – stravovanie, Projekt Školské ovocie, Projekt – Športom k zdraviu
- vytvárať základy multikultúrnej výchovy, všimáť si a tolerovať odlišnosti iných kultúr, národností a etník,
- vytvárať vhodné podmienky na rozvoj v oblasti informačných technológií detí aj dospelých – využívať všetky dostupné a primerané zdroje, IKT,
- prostredníctvom účasti na rôznych podujatiach udržiavať ľudové tradície (vystúpenia v Klube dôchodcov),
- pripraviť deti na vstup do ZŠ po všetkých stránkach – zámerne, celostne rozvíjať osobnosť dieťaťa,
- podporovať nadanie, osobnosť a záujmy každého dieťaťa – rôzne krúžky v MŠ, voľné aktivity detí.

1.3 Vymedzenie poslania výchovy a vzdelávania

Cieľom edukácie našej materskej školy je získať vzdelanie podľa „Školského zákona“, (zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní a o zmene niektorých zákonov). Pri výchove a vzdelávaní detí sa zameriavame najmä na zážitkové učenie. Hravou formou s dodržiavaním práv na výchovu a vzdelanie v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa, dávame každému dieťaťu šancu rozvíjať svoje možnosti a schopnosti s cieľom zabezpečiť celostný rozvoj jeho osobnosti. Plnenie cieľov realizujeme formou edukačných aktivít konkretizovaných v plánoch vzdelávacej činnosti v každej triede.

V našej materskej škole sa pedagogický prístup učiteliek opiera o pozitívnu výchovu, založenú na láske a dôvere k dieťaťu.

2. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

3. Vlastné zameranie školy

Poslaním našej materskej školy je uspokojovanie potrieb dieťaťa v oblasti výchovy a vzdelávania, dopĺňať rodinnú výchovu poskytovaním odbornej výchovno-vzdelávacej činnosti zameranej na rozvoj osobnosti dieťaťa v súlade s jeho individuálnymi potrebami a vekovými zvláštnosťami.

3.1 Profilácia materskej školy

- Interný projekt: „Bocianiky“

Opierajúc sa o rozvíjanie prírodovednej gramotnosti detí predškolského veku upriamujeme pozornosť detí, rodičov a verejnosti o raritu v blízkosti materskej školy – **O BOCIANY BIELE PRI MŠ**, ktoré sú ojedinelým javom. Monitorovaním ich života budú mať deti konkrétne zážitky a vedomosti o najbližšom prírodnom prostredí, ako modelový vtáčí druh pre názorné poznávanie a pochopenie väzieb v prírode, naučia sa o vnímať, ceniť si a chrániť prírodu, ako základ pre budúceho chápevého a vnímavého človeka.

Postupne sa budeme zameriavať na vytváranie fotodokumentácie o bocianoch, štatistiky priletu, odletu, počtu mláďat a pod. Tieto pozorované údaje budeme zverejňovať v našej materskej škole. Týmto nadštandardnými aktivitami budeme postupne naplňať profiláciu našej materskej školy s hlavným zameraním na enviromentálnu výchovu.

3.2 Poslanie a vízia materskej školy

Materská škola ako prvý stupeň inštitucionálnej edukácie sprostredkuje základné hodnoty spoločnosti, ktoré sú v kultúre považované za dôležité pre jej existenciu, je miestom spoločného objavovania ľudských, prírodných i spoločenských kvalít. Materská škola v spolupráci s rodičmi detí a miestnou komunitou bude vychovávať zodpovedných, celoživotne sa vzdelávajúcich ľudí. Naučí deti mravným postojom, ideálom a hodnotový systémom, vyzbrojí ich schopnosťami, zručnosťami a vedomosťami, potrebnými pre ďalšie vzdelávanie, úspešný život v neustále sa meniacej spoločnosti, naučí deti vážiť si vlastné zdravie a zdravie iných.

Vízia MŠ

- **realizovať enviromentálnu výchovu v edukačnom procese prostredníctvom realizácie vlastného enviromentálneho programu školy – Projekt: „Bocianiky“**

- byť pripravený na vstup do tretieho tisícročia s kreditom osobitného prínosu pre seba a spoločnosť;
- vzdelávať a vychovávať deti tak, aby sa z ich stali všestranne rozvinuté osobnosti, aby prežili šťastné detstvo, v ktorom nechýba istota a harmónia dodávajúca silu k zodpovednému a úspešnému zvládnutiu neskorších úloh,
- skvalitniť edukačnú činnosť, ktorá má byť humánna, tvorivá, atraktívna a progresívna;

4. Dĺžka dochádzky a forma výchovy a vzdelávania

Materská škola poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku spravidla od troch do šiestich rokov jeho veku. Výnimočne možno prijať dieťa od dvoch rokov veku. Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma aj dieťa, ktoré dovŕšilo šiesty rok veku a ktorého rodičia požiadali o povolenie pokračovania PPV (po predložení zákonom stanovených dokumentov). Dĺžka dochádzky závisí od nástupu dieťaťa do materskej školy, povinné predprimárne vzdelávanie sa plní rok pred plnením povinnej školskej dochádzky (je povinné pre každé dieťa, ktoré do 31.8. daného roku dovŕši vek 5 rokov).

Materská škola poskytuje aj možnosť poldenného pobytu podľa záujmu zákonného zástupcu a návrhu CPPPaP (žiadosti zákonných zástupcov sa posudzujú individuálne).Taktiež je možné plnenie PPV formou individuálneho vzdelávania na základe žiadosti zákonných zástupcov podľa Zák. č. 245/2008 § 28 a) a b), s doložením potrebných dokumentov.

Predprimárne vzdelávanie uskutočňujeme formou celodenného predškolského vzdelávania v heterogénnych triedach.

Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole je charakteristická flexibilitou striedania spontánnych a riadených činností. Formy denných činností sa realizujú súbežne alebo ako samostatné organizačné jednotky. Denný poriadok v materskej škole zabezpečuje:

- vyvážené striedanie spontánnych hier a riadených činností,
- vytvára dostatočný priestor pre individuálne potreby a záujmy detí,
- zabezpečuje dodržiavanie zásad zdravej životosprávy (pravidelné stravovanie, dostatočný pobyt na čerstvom vzduchu, dostatočná pohybová aktivita a odpočinok).

Všetky formy denných činností detí usmerňujú kvalifikované učiteľky pre predprimárne vzdelávanie.

Pravidelne sa opakujúce činnosti sú usporiadané v dennom poriadku nasledujúco:

Tab. č.1: Denný poriadok

Časové zadelenie:	Činnosti:
6,30 - 8,00 hod.	schádzanie sa detí
8,00 - 8,40 hod.	Hry a činnosti podľa výberu detí
8,40 - 9,00 hod.	Zdravotné cvičenie
9,00 - 9,20 hod.	hygiena, desiata
9,20 - 10,00 hod.	Vzdelávacia aktivita
10,00 - 11,45 hod.	Pobyť vonku
11,45 - 12,00 hod.	hygiena
12,00 - 12,15 hod.	obed
12,15 - 14,30 hod.	odpočinok, spánok
14,30 - 15,00 hod.	hygiena, olovrant
15,00 - 16,15 hod.	Odpoludňajšie hry a činnosti podľa výberu detí

Všetky organizačné formy denného poriadku sú po pedagogicko-psychologickej stránke rovnocenné. Majú vplyv na rozvoj osobnosti dieťaťa vo všetkých vzdelávacích oblastiach.

5. Režim dňa – stravovanie (podmienky diétného stravovania detí)

Podľa Vyhlášky Ministerstva školstva SR zo dňa 14.augusta 2009 o zariadení školského stravovania Ministerstvo školstva SR podľa) § 142 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní ustanovuje :

- § 3 Ods. (2) Na základe odborného posúdenia ošetrojúceho lekára možno v školskej jedálni alebo výdajnej jedálni umožniť stravovanie pre deti a žiakov, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitné stravovanie.

Rodič dieťaťa, ktoré má zdravotné problémy, predloží neodkladne vedúcej ŠJ vyjadrenie odborného lekára – špecialistu, kde budú spísané možnosti stravovania dieťaťa alebo obmedzenia potravín, ktoré nemôže dieťa konzumovať. Po dohode s riad.MŠ sa dieťaťu povolí diétno stravovanie.

Ak je takéto stravovanie nemožné zo školskej jedálne, v tomto prípade bude rodič zabezpečovať stravovanie dieťaťa z domu. Za túto stravu školská jedáleň nezodpovedá.

6. Plnenie povinného predprimárneho vzdelávania

Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.

Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa od troch rokov veku; výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov veku. Na predprimárne vzdelávanie sa prednostne prijímajú deti, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné.

Dieťa môže byť do materskej školy prijaté k začiatku školského roka ale aj v priebehu školského roka.

6.1 Dieťa plniace povinné predprimárne vzdelávanie

S účinnosťou od 1. septembra 2021 je pre každé dieťa, ktoré dosiahne päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je predprimárne vzdelávanie povinné, podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov.

Plniť povinné predprimárne vzdelávanie bude musieť každé dieťa, ktoré do 31. augusta (vrátane):

- **dovŕši päť rokov veku**, t. j. dieťa podľa § 28a ods. 1 školského zákona,
- **dovŕši päť rokov veku a povinné predprimárne vzdelávanie plní formou individuálneho vzdelávania**, t. j. dieťa podľa § 28b ods. 2 školského zákona,
- **dovŕši šesť rokov veku, ale nedosiahlo školskú spôsobilosť**, t. j. dieťa podľa § 28a ods. 3 školského zákona bez ohľadu na to, či plnilo povinné predprimárne vzdelávanie formou individuálneho vzdelávania – **toto dieťa bude pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania ešte jeden školský rok**,
- **nedovŕši päť rokov veku**, ale jeho zákonný zástupca k žiadosti o vedenie dieťaťa ako dieťaťa plniaceho povinné predprimárne vzdelávanie predloží súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a súhlasné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast, t. j. deti podľa § 28a ods. 5 školského zákona,
- **dovŕši päť rokov veku, ale zo zdravotných dôvodov je oslobodené od povinnosti dochádzať do materskej školy**, lebo mu jeho zdravotný stav neumožňuje vzdelávať sa, t. j. dieťa podľa § 28a ods. 6 školského zákona.

*Pre dieťa, ktoré dosiahne **päť rokov veku do 31. augusta**, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je **predprimárne vzdelávanie povinné**. Deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, sa na predprimárne vzdelávanie **prijímajú prednostne**. Povinné predprimárne vzdelávanie plní dieťa v materskej škole v obci, v ktorej má trvalý pobyt, teda v spádovej materskej škole, ak zákonný zástupca pre dieťa nevyberie inú materskú školu, do ktorej ho riaditeľ tejto materskej školy prijme, ak je dostatok kapacít. **Len v spádovej materskej škole má takéto dieťa***

garantované prijatie, ak sa pre ňu zákonný zástupca rozhodne. Dieťa môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie aj mimo obce, v ktorej má trvalý pobyt, na základe rozhodnutia riaditeľa materskej školy, do ktorej sa hlási, samozrejme len za predpokladu, že v danej materskej škole je voľná kapacita. Riaditeľ materskej školy, do ktorej bolo dieťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, prijaté, je povinný **oznámiť túto skutočnosť riaditeľovi spádovej materskej školy podľa miesta trvalého pobytu daného dieťaťa.**

Dieťa, ktoré navštevuje materskú školu pred dovŕšením veku, od ktorého je predprimárne vzdelávanie povinné, **sa plynulo stane dieťaťom plniacim povinné predprimárne vzdelávanie** bez toho, aby jeho zákonný zástupca o to opakovane žiadal riaditeľa danej materskej školy – teda **bez novej žiadosti.**

Ak sa zákonný zástupca rozhodne, že dieťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, prihlási **do inej materskej školy**, ako je tá, ktorú jeho dieťa navštevovalo pred začiatkom povinného predprimárneho vzdelávania, v ním vybranej materskej škole požiadajú o **prijatie** svojho dieťaťa. K tejto žiadosti priloží aj potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti od všeobecného lekára pre deti a dorast obsahujúce aj údaj o povinnom očkovaní dieťaťa. Ak pôjde o dieťa so ŠVVP, k žiadosti o prijatie priloží nielen potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti od všeobecného lekára pre deti a dorast obsahujúce aj údaj o povinnom očkovaní dieťaťa ale aj vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast (toto odporúčanie môže byť aj súčasťou potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti).

6.2 Dieťa pokračujúce v povinnom predprimárnom vzdelávaní

Ak dieťa **po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahne školskú spôsobilosť, riaditeľ materskej školy podľa § 5 ods. 14 písm. f) zákona č. 596/2003 Z. z. rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania.** (od 1.1. 2021 už o tom nerozhoduje riaditeľ ZŠ kde bolo dieťa zapísané na plnenie povinnej školskej dochádzky)

Inštitút „pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania“ sa uplatní vo vzťahu k deťom, u ktorých sa na základe záverov odborného vyšetrenia preukáže, že pokračovanie v predprimárnom vzdelávaní bude na prospech ich osobnostného rozvoja a rozvoja ich kľúčových kompetencií nevyhnutných na zvládnutie plnenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole.

Pri rozhodovaní o pokračovaní povinného predprimárneho vzdelávania nemá riaditeľ materskej školy kompetenciu rozhodnúť sám. **Podkladom** pre rozhodnutie riaditeľa materskej školy vo veci pokračovania plnenia povinného predprimárneho vzdelávania je podľa § 28a ods. 3 školského zákona vždy **predloženie písomnej žiadosti zákonného zástupcu o pokračovanie v plnení povinného predprimárneho vzdelávania** ktorej súčasťou je

- písomný súhlas príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie,
- písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a
- informovaného súhlas zákonného zástupcu.

Po predložení uvedených súhlasov následne riaditeľ materskej školy podľa § 5 ods. 14 písm. f) zákona č. 596/2003 Z. z. vydá rozhodnutie o pokračovaní povinného predprimárneho vzdelávania.

- Najskôr rodič predloží **písomné stanovisko od zariadenia výchovného poradenstva a prevencie** (Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Komárno, so sídlom na Komárňanskej 147, Hurbanovo)
- Následne **písomný súhlas všeobecného lekára pre deti a dorast** (ktorý má dieťa vo svojej starostlivosti)
- a **Informovaný súhlas zákonného zástupcu** s podpisom oboch zákonných zástupcov
- **Podanie písomnej žiadosti** o pokračovanie plnenia v povinného predprimárneho vzdelávania adresovanej riaditeľke materskej školy.

Ak zákonný zástupca nepredloží všetky tri doklady, alebo jeden z dokumentov (z poradenského zariadenia alebo od všeobecného lekára pre deti a dorast) bude nesúhlasný, riaditeľ materskej školy vo veci vydania rozhodnutia o pokračovaní v plnení povinného predprimárneho vzdelávania konanie ani nezačne.

Aj keď sa rodič rozhodne, že dieťa bude pokračovať v povinnom predprimárnom vzdelávaní, dieťa musí ísť na zápis do základnej školy.

Od 1.1. 2021 tiež nastala zmena v situácii ak **DIEŤA NASTÚPI DO ZÁKLADNEJ ŠKOLY A „NEZVLÁDA JU“**.

Zrušil sa aj inštitút dodatočného odloženia povinnej školskej dochádzky. Išlo o prípady, kedy dieťa nastúpilo do základnej školy, ale po čase sa zistilo, že by bolo predsa len vhodné, aby sa vrátilo do materskej školy. Práve v tomto prípade sa postupovalo dodatočným odložením. To už teraz možné nie je. Ak by sa teda u dieťaťa, ktoré od septembra chodí do základnej školy a plní si povinnú školskú dochádzku zistilo, že nezvláda nároky, ktoré sú na neho v základnej škole kladené, a v materskej škole ktorú dieťa navštevovalo pred nástupom do základnej školy už nebude voľné miesto z kapacitných dôvodov, je zákonný zástupca dieťaťa povinný zabezpečiť svojmu dieťaťu akúkoľvek inú materskú školu kde bude jeho dieťa pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania.

Povinné predprimárne vzdelávanie môžu deti plniť nielen „inštitucionálnou“ formou, teda formou pravidelného denného dochádzania do materskej školy v pracovných dňoch v rozsahu najmenej štyri hodiny denne, ale aj inou, **individuálnou formou**. Formou individuálneho vzdelávania môže povinné predprimárne vzdelávanie plniť dieťa, ktorého zdravotný stav mu neumožňuje plniť povinné predprimárne vzdelávanie v kmeňovej materskej škole, zákonný zástupca o to požiada materskú školu. Predprimárne vzdelávanie dieťaťa, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa § 28b ods. 2 písm. a) školského zákona, teda „zo zdravotných dôvodov“, budeme zabezpečovať v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne. Individuálne vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje bez pravidelnej účasti na vzdelávaní v škole podľa tohto zákona (ďalej len „individuálne vzdelávanie“)

Predprimárne vzdelávanie dieťaťa, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa § 28b ods. 2 písm. b) školského zákona, teda „na žiadosť rodičov“, bude zabezpečovať vzdelávanie dieťaťa rodič (alebo iná inštitúcia). Dieťa bude v kmeňovej MŠ preskúšané triednou učiteľkou a riaditeľkou MŠ, či zvláda požiadavky na vstup do ZŠ. Individuálne vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje bez pravidelnej účasti na vzdelávaní v škole podľa tohto zákona (ďalej len „individuálne vzdelávanie“)

-

7. Podmienky prijímania detí do materskej školy

Prijímanie detí do MŠ v súlade so zákonom NR SR č. 209/2019, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (§59 a §59a).

- Dieťa sa do materskej školy prijíma na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu, ktorú predloží riaditeľovi materskej školy, spolu s potvrdením o zdravotnom stave dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa musí obsahovať aj údaj o povinnom očkovaní dieťaťa

- Na predprimárne vzdelávanie do materskej školy sa spravidla prijíma dieťa od troch rokov jeho veku. Prednostne sa prijímajú deti, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné.

- Pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta 2021 je predprimárne vzdelávanie povinné. Povinnosťou každého rodiča bude prihlásiť dieťa na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania, ak doteraz materskú školu nenavštevuje.

- Deti, ktoré už navštevujú materskú školu a dovŕšia 5 rokov veku do 31. augusta 2021, plynulo pokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania.

- Ak dieťa nedosiahne po dovŕšení šiesteho roka veku školskú spôsobilosť môže pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania na základe:

- a) písomného súhlasu zariadenia výchovného poradenstva a prevencie,

- b) písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast

- c) informovaného súhlasu zákonného zástupcu

- Riaditeľ ZŠ s MŠ vydá rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania.

- Pre tieto deti bude trvať dva školské roky.

Povinné predprimárne vzdelávanie dieťaťa, ktoré nedovŕši päť rokov veku –teda predčasné plnenie PPV:

Ak rodič požiada, aby bolo na povinné predprimárne vzdelávanie v materskej škole prijaté dieťa, ktoré nedovŕšilo piaty rok veku do 31. augusta, je povinný k žiadosti predložiť:

a) súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

b) súhlasné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast.

Spádová materská škola

Povinné predprimárne vzdelávanie plní dieťa v materskej škole v obci, v ktorej má trvalý pobyt (ďalej len „spádová materská škola“), ak rodič pre dieťa nevyberie inú materskú školu. Dieťa môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie aj v inej ako spádovej materskej škole, ak ho riaditeľ tejto materskej školy prijme na predprimárne vzdelávanie.

Spádová materská škola sa určuje len pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné.

Spádová materská škola je určená VZN č. 1/2022 Mesta Nesvady zo dňa 28.4.2022, kde sú vymedzené ulice pre spádovosť MŠ-Óvoda, Hurbanova 4, Nesvady, s účinnosťou od 15-teho dňa od vyvesenia na úradnej tabuli mesta (t.j. dňom 15.mája 2022).

Ak bude v čase prijímania detí do materskej školy pretrvávajúť mimoriadna situácia, núdzový stav alebo výnimočný stav vyhlásený v súvislosti s ochorením COVID-19 sa budú prihlášky podávať **elektronickou formou**, prípadne **poštou**.

Žiadosti zákonného zástupcu o prijatie dieťaťa do materskej školy

sa budú podávať v čase **od 1. mája do 31. mája**, s presným dátumom stanoveným zriaďovateľom. Riaditeľ MŠ vydá rozhodnutie o prijatí dieťaťa na predprimárne vzdelávanie **do 30. júna** školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom sa má predprimárne vzdelávanie dieťaťa začať.

Nedbanie o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania

- Plnenie povinného predprimárneho vzdelávania znamená, že dieťa pravidelne denne dochádza do materskej školy a to najmenej štyri hodiny denne, (okrem času školských prázdnin).
- Ak dieťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, neospravedlnene vynechá viac ako päť dní v mesiaci t.j. zákonný zástupca nedbá o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania.
- Ak zákonný zástupca neprihlási dieťa na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania = nedbá o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania.
- Ak rodič nebude dbať o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania, riaditeľ školy bude povinný oznámiť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a obci, v ktorej má dieťa trvalý pobyt a túto skutočnosť.
- Z toho vyplýva, že príslušný úrad bude takéto nedbanie následne riešiť uplatnením inštitútu osobitného príjemcu.
- Pre zákonných zástupcov detí, ktoré dovŕšia 5 rokov veku k 31.8. vyplýva povinnosť podať v určenom termíne v máji prihlášku do spádovej materskej školy a po prijatí dbať o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania.

Ospravedlnenie neprítomnosti

- Neprítomné môže byť dieťa napríklad z dôvodu choroby, prípadne pre mimoriadne udalosti v rodine, pre mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky,
- Neprítomnosť, ktorá trvá tri po sebe nasledujúcich 5 vyučovacích dni, ospravedľuje jeho zákonný zástupca – písomne triednej učiteľke.
- Ak bude dieťa dlhšiu dobu neprítomné predloží rodič potvrdenie od lekára

Podmienky prijímania detí do Materskej školy- Óvoda, Hurbanova 4, Nesvady budú zverejnené po dohode so zriaďovateľom na informačnej tabuli a webovej stránke materskej školy.

Žiadosti o prijatie do MŠ budú zverejnené na webovej stránke školy.

Podmienky prijatia dieťaťa na predprimárne vzdelávanie:

Termín podávania žiadostí: do dňa určeného po dohode so zriaďovateľom a MŠ-Sládkovičovou v ten istý deň.

Rodičia, ktorých deti v minulom školskom roku neboli prijaté do MŠ v prípade záujmu navštevovať MŠ v nasledujúcom školskom roku musia podať novú žiadosť o prijatie na predprimárne vzdelávanie.

Podmienky prijímania:

Prijímanie detí na predprimárne vzdelávanie do materskej školy je limitované kapacitnými možnosťami materskej školy v nadväznosti na ustanovenie § 28 ods. 9 a 10 školského zákona.

Na predprimárne vzdelávanie:

- **sa prednostne prijímajú deti, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné,**
- deti, ktoré pokračujú v povinnom predprimárnom vzdelaní (s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky)
- deti, ktoré dovŕšili k 31.8. vek 3 roky

(Žiadosť sa dá vyzdvihnúť aj v tlačenej forme v MŠ)

Po vyplnení je potrebné žiadosť:

- vytlačiť – elektronická žiadosť
- potvrdiť lekárom – zdravotnú spôsobilosť dieťaťa a údaj o povinnom očkovaní (bez tohto potvrdenia žiadosť nebude akceptovaná)
- v prípade, že ide o dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, priloží rodič aj vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a odporúčanie všeobecného lekára pre deti a dorast
- podpísať oboma zákonnými zástupcami

Spôsob doručenia žiadosti:

Originál žiadosť (podpísaná oboma rodičmi) musí byť doručená v termíne vopred stanovenom. Zákonný zástupca môže podať žiadosť:

- osobne
- poštou alebo kuriérom na adresu materskej školy
- e-mailom alebo odoslaním naskenovaného tlačiva prostredníctvom e-mailu

Podľa § 59 ods. 6 školského zákona môže zákonný zástupca materskej školy doručiť žiadosť aj prostredníctvom:

- elektronického podania doručeného do elektronickej schránky materskej školy
- elektronického dokumentu, ktorý je autorizovaný kvalifikovaným elektronickým podpisom.

Rozhodnutie o prijatí/neprijatí dieťaťa bude vydané do 30. júna daného roku.

8. Učebné osnovy

Učebnými osnovami tunajšej materskej školy sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. (2016)

Východiská výchovno-vzdelávacej činnosti:

Nakoľko nie je zákonom stanovený spôsob plánovania, pri výbere výkonových štandardov sa bude zohľadňovať Tematický rozvrh obsahových celkov, tým sa zabezpečí striedanie výkonových štandardov a dosiahnutie maximálne možnej úrovne ich zvládnutia deťmi. Plánovanie v materskej škole prebieha v dvoch úrovniach. Prvá úroveň má celoškolskú pôsobnosť. Učivo je rozdelené do desiatich tematických celkov v súlade s ročnými obdobiami a sviatkami. Každý mesiac je rozdelený do podtém, ktorým sa venujeme jeden, alebo viac týždňov. Druhá úroveň plánovania je na úrovni jednotlivých tried. Plánovanie neprebieha písomnou formou, je to na rozhodnutí každej učiteľky. Plánovanie vzdelávacích oblastí v rámci popoludnia je plne v kompetencii učiteliek konkrétnych tried. V popoludňajších hodinách prebieha aj krúžková činnosť. V čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť plánuje a realizuje výlučne formou voľných hier detí.

Tab.č.2: Tematické rozvrhnutie obsahových celkov.

Tematické rozvrhnutie obsahových celkov		
Mesiace :	Obsahový celok:	Téma týždňa:
September:	Som škôlkarom	1. Vitajte v MŠ 2. Moja rodina 3. Moja dedina 4. Odleteli bociany
Október:	Jeseň v prírode	1. Dary záhrady 2. Jeseň v záhrade 3. Tekvicová paráda 4. Lesné tajomstvá 5. Premeny prírody
November ..	Zdravý život	1. Môj deň 2. Moje telo 3. Žijeme zdravo (životospráva) 4. Chránime si zdravie (hygiena)
December ..	Vianočný čas	1. Advent 2. Vitaj Mikuláš 3. Čaro Vianoc 4. Darčeky pod stromčekom
Január:	Zimná príroda	1. Živá a neživá príroda 2. Zvieratká v zime, 3. Nakrmíme vtáčiky 4. Zimné radovánky
Február:	Svet okolo nás	1. Fašiangy – (Čím cestujeme) 2. Predmety a ich vlastnosti 3. Čím budem 4. Vesmírne tajomstvá
Marec:	Prišla jar	1. Vitáme jar 2. V krajine rozprávok 3. Moja obľúbená kniha 4. Maľovaná abeceda 5. Zasadil som semienko
Apríl:	Čarovná ríša zvierat	1. Veľká noc 2. Na hospodárskom dvore 3. Naše bociany 4. Život pri vode, vodný svet

Máj:	Slniečko nás hreje	1. Deň matiek 2. Moja vlasť 3. Život na lúke 4. Návšteva ZOO
Jún:	Deti sveta	1. MDD-Kamaráti máme sviatok 2. Cesta okolo sveta 3. Bezpečne na ceste 4. Prázdniny sa blížia 5. Lúčime sa

Od septembra 2021 sa Slovensko pripája ku krajinám, ktoré majú zakotvenú povinnosť absolvovať povinné predprimárne vzdelávanie. V našich podmienkach je ňou povinné predprimárne vzdelávanie detí v dĺžke trvania jeden školský rok, čo znamená, že všetky deti vo veku piatich rokov absolvujú vzdelávacím programom riadené vzdelávanie na základe povinnosti, ktorá je stanovená zákonom.

Predprimárne vzdelávanie má dlhodobý svoj vzdelávací program stanovený štátom. V súčasnosti platný Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP 2016) je dobre zabehnutý, avšak je koncipovaný výhradne pre potreby materských škôl, ktoré deti navštevujú štandardne viac ako jeden školský rok. Na dosiahnutie stanovených cieľov (tzv. výkonových štandardov) majú teda dlhší čas. V prípade povinného predprimárneho vzdelávania nie je však situácia totožná.

Okrem materských škôl ho zabezpečujú aj iné zariadenia, ktoré nie sú zaradené v sieti škôl a školských zariadení, a do hry vstupuje aj forma individuálneho predprimárneho vzdelávania, ako špecifický spôsob plnenia tejto povinnosti.

Naviac, na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania budú prijaté aj deti, ktoré by bez uloženia povinnosti pravdepodobne neabsolvovali ani jeden školský rok predprimárneho vzdelávania, pričom väčšinou to budú deti zo sociálne vylúčených lokalít s odlišnými sociálnymi, kultúrnymi či jazykovými skúsenosťami, než je štandard.

Konkretizujeme cieľové a obsahové požiadavky na to, kam má povinné predprimárne vzdelávanie viesť a čo má deťom poskytnúť.

Ciele a obsah vzdelávania sú v ňom založené na požiadavkách platného ŠVP 2016, sú však mierne zosťučené, zhrnuté a vyselektované tak, aby reprezentovali to najpodstatnejšie, čo by si dieťa za rok predprimárneho vzdelávania malo osvojiť, či už v materskej škole zaradenej v sieti, v rámci individuálneho vzdelávania alebo v iných zariadeniach predprimárneho vzdelávania. Je to teda akési optimálne cieľové minimum.

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je rozvinutie komunikačných spôsobilostí dieťaťa s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči (najmä textov z literatúry pre deti) **Oblasť je rozdelená na štyri tematické okruhy:**

1. Osvojovanie spisovnej a sociálne primeranej podoby jazyka
2. Porozumenie textu
3. Utváranie predstáv o písanej reči

4. Príprava na zvládnutie zvukovej a grafickej formy písanej reči

Pri plánovaní a realizácii aktivít je dôležité v prvom rade sledovať, aby boli pre dieťa zdrojom pozitívnych zážitkov a skúseností, aby prispievali k motivácii, záujmu a vzťahu dieťaťa k písanej kultúre, čítaniu a vzdelávaniu. Vďaka takémuto emočnému nastaveniu sa vytvárajú priaznivé podmienky pre využitie rozvojového potenciálu textov a ich čítania v oblasti vývinu reči a poznávania jazyka. Jazykové schopnosti, ktoré dieťa v takýchto podmienkach nadobúda, sú dôležitou súčasťou školskej pripravenosti, a to nielen na osvojovanie si písanej reči v počiatočných fázach vyučovania čítania a písania, ale najmä vo vzťahu k úspešnému vývinu a ďalšiemu rozvoju čitateľskej gramotnosti.

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Osvojovanie spisovnej a sociálne primeranej podoby jazyka

dokáže samé nadviazať rozhovor s dospelými aj deťmi,

- ✓ v priebehu komunikácie primerane reaguje aj na iné ako jazykové signály (t. j. na gestá a mimiku) osoby, s ktorou hovorí; samé dokáže udržiavať očný kontakt pri komunikácii s druhou osobou, hlasnosť svojho prejavu prispôsobuje situácii,
- ✓ v komunikácii s druhou osobou rozpoznáva a používa pravidlá vedenia dialógu (t. j. počúva, keď druhý hovorí, neskáče mu do reči, vezme si slovo prijateľným spôsobom), zohľadní, s kým a s akým zámerom hovorí (rozlišuje medzi tykaním a vykaním, vyjadruje svoje túžby a potreby, poďakuje),
- ✓ v komunikácii používa spisovnú podobu jazyka, správne a zreteľne vyslovuje všetky hlásky a hláskové skupiny.

2. Porozumenie textu

- ✓ prerozpráva známy príbeh, pričom do prerozprávania zahŕňa detaily príbehu, slovnú zásobu, prípadne aj niektoré jazykové vyjadrenia použité v príbehu; pri rozprávaní príbehu sleduje jeho základnú štruktúru (t. j. zmieňuje sa, kde sa príbeh odohráva, aké postavy v ňom zohrávajú svoju úlohu, aké udalosti sú jeho predmetom a prípadne aj, ako sa končí),
- ✓ odpovedá na otázky dospelého, prečo sa konkrétna postava správa spôsobom, akým to opisuje text príbehu, dokáže samé klásť otázky týkajúce sa postavy z príbehu, ktorý mu dospelý číta (prečo konkrétna postava koná určitým spôsobom, prečo sa určitým spôsobom zachovala a aká bola motivácia postavy),
- ✓ domýšľa si obsahy, ktoré v texte nie sú priamo zmienené alebo mu nie sú úplne známe (napr. si domýšľa významy slov použitých v texte, ktoré dieťa nepozná); predvída, ako bude ďalej pokračovať príbeh, ktorý mu číta dospelý.

3. Utváranie predstáv o písanej reči

- ✓ správne drží knihu pri čítaní, listuje v knihe správnym a šetrným spôsobom (uplatňuje smer otáčania listov v knihe sprava doľava); v texte sa orientuje správnym smerom (sleduje smer čítania textu zľava doprava, zhora nadol),

- ✓ ukáže v texte slovo, vie, že text je zložený z písmen, že skupiny písmen tvoria slová, ✓ v rozhovoroch o knihe a čítaní rozumie a používa špecifickú slovnú zásobu, ktorá sa viaže na tvorbu knihy a čítanie (napr. kniha, strana, príbeh, čítať, písať, písmeno, ilustrácia, spisovateľ a ilustrátor a pod.).

4. Fonologické schopnosti

- ✓ s pomocou rytmického sprievodu rozčlení slovo na slabiky (t. j. 1 tlesknutie = 1 slabika),
- ✓ dokáže povedať, ktorú hlásku počuje na začiatku slova.

5. Grafomotorické zručnosti

- ✓ zvládne jednoduché grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia (vertikálne línie, horizontálne línie, krivky, slučky), pohyb dlane a prstov (horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá osmička),
- ✓ pri kreslení sedí vzpriamene, drží ceruzku správnym spôsobom a primerane reguluje jej tlak na papier a udržiava primeranú vzdialenosť očí od podložky.

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami ide predovšetkým o to, aby dieťa objavilo matematiku ako niečo, čo je súčasťou nášho bežného života, aby sa rozvíjalo jeho matematické myslenie a jeho predpoklady pre neskoršie školské vzdelávanie. Dieťa si má v tomto veku utvárať predstavu o číslach, rozvíjať schopnosť počítať a pracovať s číslami v rôznych bežných životných situáciách. Prostredníctvom manipulačných činností má získať skúsenosti zo základov geometrie, má pracovať s geometrickými útvarmi, vnímať ich rozdiely, určovať ich veľkosť a využívať získané zručnosti v živote. Súčasťou matematickej prípravy detí je aj rozvoj ich logického myslenia vytváraním primeraných situácií a úloh na uvažovanie, na riešenie malých problémov a na zdôvodňovanie vlastného riešenia a rozhodnutia.

Oblasť je rozdelená na štyri tematické okruhy:

1. Čísla a vzťahy
2. Geometria a meranie
3. Logika
4. Práca s informáciami

V matematickej príprave je potrebné vytvárať také prirodzené situácie, v ktorých bude dieťa hľadať riešenie samo vlastným objavovaním, bádaním, praktickou činnosťou a očakávame, že nájde aj dve riešenia (prípadne viac), o ktorých bude rozmýšľať, či sú správne. Pre naplnenie týchto zámerov nepovažujeme za vhodné uprednostňovať prácu s rôznymi pracovnými listami a zošitmi dostupnými na knižnom trhu pred priamou konkrétnou činnosťou a hrou s

dieťaťom, ktorá mu poskytuje viac podnetov, vnemov a skúseností potrebných pre rozvoj jeho dlhodobej pamäte a myslenia.

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Čísla a vzťahy

- ✓ počíta po jednom od 1 do 10 spamäti bez pomoci dospelého a bez zrakovej pomôcky,
- ✓ vymenuje číselný rad do 10 od ľubovoľného menšieho čísla (napr. od tri do desať), ✓ na základe pokynu vytvorí skupinu ľubovoľných predmetov s počtom od 1 do 10 manipuláciou i na obrázku kreslením alebo iným označením,
- ✓ spočíta predmety reálne (skutočné) i na obrázku a určí ich počet do 10 slovne, ukáže na prstoch, aj zaznamenaním pomocou bodiek alebo čiarok,
- ✓ v skupine do 6 predmetov určí ich počet bez počítania iba zrakom, alebo iba hmatom, ak predmety nie sú viditeľné,
- ✓ odhadom bez počítania porovná dve výrazne rozdielne skupiny reálnych predmetov (neskôr predmetov na obrázku); svoje zistenie vysloví tak, že povie, v ktorej skupine je viac predmetov (menej predmetov, alebo je v nich rovnako veľa predmetov),
- ✓ porovná dve skupiny reálnych predmetov (neskôr predmetov na obrázku) podľa ich počtu pomocou počítania; svoje zistenie vysloví a zdôvodní (napr. šesť je viac ako štyri),
- ✓ zvládne na pokyn pridať ku skupine a odobrať zo skupiny predmetov určený počet prvkov a vysvetliť, čo sa zmenilo v novej skupine (skupina sa zmenšila, zväčšila),
- ✓ rozdelí skupinu predmetov manipuláciou postupným rozdeľovaním, ale bez počítania, na dve (tri) skupiny s rovnakým počtom. Výsledok rozdeľovania si dokáže overiť počítaním, slovne zdôvodniť správnosť svojho riešenia aj vysloviť rozhodnutie o nemožnosti vyriešenia úlohy slovami toto sa nedá rozdeliť rovnako.

2. Geometria a meranie

- ✓ opíše polohu predmetu a umiestni predmet v priestore izby, domu, ihriska, na papieri a podobne pomocou slov: hore, dole, vpredu, vzadu, vpravo, vľavo, nad, pod, pred, za, na, v, pri a pod.,
- ✓ určí predmet na základe opisu jeho polohy v priestore i na papieri tak, že ho pomenuje, ukáže, označí farbou, značkou,
- ✓ pomocou vhodne zvoleného predmetu (ceruzka, šnúrka do topánok, slamka, krok) odmeria dĺžku kratšej cesty, malej vzdialenosti a dĺžky iného predmetu v skutočnosti i na obrázku, povie číslo ako výsledok merania. Pred meraním dokáže odhadnúť meranú dĺžku a odhad vysloviť číslom – počtom predmetov, ktoré použije na meranie určenej dĺžky,

- ✓ rozlíši zrakom a hmatom kocku, guľu a valec, pomenuje tieto útvary a vysvetlí, čím sa od seba odlišujú,
- ✓ postaví stavbu zo stavebnice podľa predlohy na obrázku aj podľa postavenej stavby v skutočnosti,
- ✓ rozlíši zrakom a hmatom kruh, štvorec, trojuholník a obdĺžnik, pomenuje tieto útvary a vysvetlí, čím sa od seba odlišujú,
- ✓ z rôznych skladačiek, ktoré obsahujú aj štvorec, trojuholník, obdĺžnik, kruh poskladá obrázok podľa predlohy alebo na určenú tému, napríklad kvet, dom, auto,
- ✓ aspoň približne nakreslí štvorec, trojuholník, obdĺžnik, kruh,
- ✓ pomenuje a nakreslí rovnú a krivú čiaru v rôznych smeroch (vodorovnú, zvislú, šikmú), ale aj pri hľadaní ciest v bludisku, labyrinte, pri spájaní predmetov a pod.,
- ✓ manipuláciou s predmetmi alebo iba zrakom porovná dva predmety podľa dĺžky, výšky, šírky, hrúbky, veľkosti, pričom používa slová: dlhší, kratší, širší, užší, vyšší, nižší, hrubší, väčší a pod.,
- ✓ usporiada (zoradí) podľa dĺžky, výšky, šírky, hrúbky, veľkosti tri predmety, pričom určí predmet, ktorý je napríklad najkratší, najdlhší, najväčší, najmenší, najtenší, najhrubší.

3. Logika

- ✓ manipuláciou s predmetmi alebo vyznačením na obrázku vytvorí skupinu predmetov s rovnakou vlastnosťou, ktorú dokáže pomenovať alebo ju dokáže určiť vo vytvorenej skupine, ✓ vytvorenú skupinu objektov roztriedi na dve/tri skupiny podľa farby, podľa tvaru alebo veľkosti, pričom žiaden z predmetov v skupine nemôže zostať nezaraďený,
- ✓ v hre a bežných situáciách rozhodne o pravdivosti vysloveného jednoduchého tvrdenia slovne je/nie je to pravda; áno/nie, pričom svoje rozhodnutie zdôvodní odpoveďou na otázku Prečo si to myslíš?,
- ✓ pokračuje vo vytvorenom vzore z reálnych predmetov i na obrázku podľa pravidla tak, že celý vzor zopakuje aspoň raz, alebo doplní do radu jeden objekt, ktorý bude podľa pravidla nasledovať. Slovom vysvetlí pravidlo vytvoreného vzoru.

4. Práca s informáciami

- ✓ postupuje podľa vopred naplánovaných krokov (napr. podľa obrázkového plánu hľadá „poklad“),
- ✓ vytvorí plán krokov za nejakým cieľom a postupuje podľa neho (napríklad obrázkový plán cesty k pokladu),
- ✓ pozmení a naplánuje postupnosť krokov tak, aby dospelo k rovnakému výsledku rôznymi cestami (napríklad naplánuje rôzne cesty k pokladu),

- ✓ nakreslí a vyfarbí jednoduchý obrázok, vyberie a umiestni obrázky v dostupnom grafickom editore.

ČLOVEK A PRÍRODA

Cieľom prírodovednej oblasti rozvoja dieťaťa je pracovať s tým, čo už o prírode vie a viesť ho k získavaniu nových poznatkov, prostredníctvom ktorých si rozvinie svoje vlastné predstavy. Zároveň je cieľom, aby sa cítilo kompetentné prírodu pozorovať a zvedavo bádať.

Vzdelávanie dieťaťa v prírodovednej oblasti je potrebné zamerať nielen na rozvoj predstáv o vybraných prírodných javoch a predmetoch, ale aj na veku primeraný rozvoj spôsobilosti prírodu skúmať. Potrebné je preto viesť ho k skúmaniu toho, ako sa určité javy, situácie menia, ak do nich rôznym spôsobom zasahuje. Dieťa si tak rozvíja nielen svoje predstavy o prírode, ale rozvíja si aj spôsob premýšľania, ktorý je typický pre prírodovedné poznávanie – učí sa objektívne skúmať prírodu.

Oblasť je rozdelená na päť tematických okruhov:

- 1 Rastliny
- 2 Živočíchy
- 3 Človek
- 4 Neživá príroda
- 5 Skúmanie prírodných javov

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Rastliny

- ✓ opíše, čím sa rastliny na seba podobajú a v čom je možné pozorovať ich rôznorodosť, ✓ rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny, pričom pozná ich potravinový a/alebo technický úžitok,
- ✓ zo semena vypestuje rastlinu, pričom aplikuje poznatky o tom, čo rastlina potrebuje na klíčenie a následne pre svoj rast.

2. Živočíchy

- ✓ opíše, čím sa živočíchy na seba podobajú a v čom je možné medzi nimi pozorovať rozdiely,
- ✓ rozpozná vybrané živočíšne druhy a ich mláďatá, ✓ uvedie príklad úžitkových živočíchov a špecifikuje samotný (nielen potravinový) úžitok.

3. Človek

- ✓ pomenuje jednotlivé časti svojho tela,
- ✓ jednoducho vysvetlí niektoré základné princípy fungovania svojho tela – dýchanie, krvný obeh, trávenie, vylučovanie a zmyslové vnímanie.

4. Neživá príroda

- ✓ pozná význam vody a vzduchu pre rastliny, živočíchy a človeka,
- ✓ vysvetlí, kde všade sa voda a vzduch nachádzajú, ✓ jednoducho opíše Zem ako planétu, ktorá je súčasťou širšieho vesmíru.

5. Skúmanie prírodných javov

- ✓ vie, že príroda sa počas roka mení, dokáže opísať zmeny postupom ročných období, pričom sa spolieha na svoje skúsenosti,
- ✓ dokáže samostatne skúmať vybrané prírodné javy, pričom vie formulovať zo skúmania jednoduchý záver, ktorý z pozorovania vyplýva.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

V rámci vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sa dieťa zoznamuje so svojim sociálnym prostredím a sociálnymi reáliami, ktoré ho obklopujú. V rámci tejto širokej oblasti sa vytvárajú základy poznania a zručností, ktoré si dieťa neskôr rozvíja vo viacerých školských predmetoch reprezentujúcich rovnakú vzdelávaciu oblasť, vrátane problematiky etiky a etikety. Preto sa v tejto oblasti nerozvíja iba intelekt dieťaťa, ale aj jeho osobnostné charakteristiky, vrátane zvládania emócií a osvojovania si schopností spolužitia s druhými ľuďmi.

Oblasť je rozdelená na desať tematických okruhov:

1. Orientácia v čase
- 2 Orientácia v okolí
- 3 Dopravná výchova
- 4 Geografia okolia
- 5 História okolia
- 6 Národné povedomie
- 7 Ľudia v blízkom a širšom okolí
- 8 Základy etikety
- 9 Ľudské vlastnosti a emócie
- 10 Prosociálne správanie

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Orientácia v čase

- ✓ na základe zmien vo vonkajšom prostredí odhadne, kedy sa musí vstávať a kedy ísť spať, ✓ znázorní sled udalostí dňa zobrazením činností a obrázkovou časovou priamkou ich postupnosti,
- ✓ zvládne spolu s dospelým zopakovať výrazné činnosti, ktoré sa udiali včera, dnes,
- ✓ vymenuje dni v týždni, avšak na úrovni recitovania dlho trénovanej riekanky,
- ✓ na základe znakov ročných období vníma cyklickosť roka,
- ✓ odpovie na otázku koľko má rokov, koľko rokov bude mať na ďalšie narodeniny,

- ✓ používa slová ako pondelok, lebo má krúžok alebo obľúbený program v TV; december, lebo sú Vianoce; pol štvrtej, lebo príde otec z práce a pod.

2.Orientácia v okolí

- ✓ opíše a jednoducho zakreslí priestor, v ktorom sa nachádza, ktorý navštevuje (detská izba, trieda, ihrisko a pod.),
- ✓ zapamätá si trasu, keď ňou často prechádza a trať tak na známe miesto,
- ✓ opíše cestu na vybrané miesto s použitím správnych predložiek, resp. pomenovaním orientačných bodov, ktoré ho zaujmú: ulice (názvy), rôzne budovy, prevádzky (obchody, inštitúcie), sochy, parky, atď.,
- ✓ jednoducho vysvetlí, na čo a v akých situáciách sa používa mapa alebo kompas,
- ✓ na základe zrakovej pamäte zakreslí objekty a trasu a vytvorí jednoduchú detskú mapu (dieťa nerozumie perspektíve, preto sa neočakáva zobrazenie náhľadu zhora).

3. Dopravná výchova

- ✓ na základe dramatizácie označí spôsob nevhodného správania sa v dopravnom prostriedku, zdôvodní riziká takéhoto správania,
- ✓ na základe osobnej skúsenosti opíše vybrané dopravné prostriedky verejnej dopravy (autobus, trolejbus, električka, vlak...) a pomenuje základné rozdiely medzi nimi,
- ✓ vysvetlí, v čom spočíva práca vodiča vybraného dopravného prostriedku a zdôvodní jej význam.

4. Geografia okolia

- ✓ opíše krajinu použitím slov ako pole, háj, vrch a pod. v závislosti od toho, čo ho obklopuje,
- ✓ určí, čo je potok/rybník/jazero a kde sa v obci nachádza,
- ✓ určí názvy vrchov/pohorí, ktoré vidí voľným okom; na ktoré vystúpi počas túry, ✓ identifikuje v priestore turistickú značku, vysvetlí, na čo nám slúži.

5.História okolia

- ✓ pozná kaplnku, zručaninu, kaštieľ, pamätnú izbu, sochu, starú lipu alebo inú dominantu, či historickú pamiatku svojej obce,
- ✓ prerozpráva príbeh/povešť prispôbenú jeho veku,
- ✓ na základe vlastného pozorovania opíše rozdiely medzi súčasným odevom a odevom našich predkov, náradím, nástrojmi, nábytkom a pod.,
- ✓ na základe vlastnej skúsenosti s oslavou opíše a vysvetlí vybrané kultúrne zvyky a tradície.

6. Národné povedomie

- ✓ rozlíši slovenský znak spomedzi iných, pomenuje ho, vymenuje jeho farby; nakreslí ho, prípadne porovná so znakom inej krajiny,
- ✓ uvedie príklad, kde môžeme slovenský znak vidieť,
- ✓ vysvetlí, prečo ho napríklad športovci nosia na drese. Dokáže odpovedať na otázku, podľa čoho vieme, že modrí sú „naši“.

7. Ľudia v blízkom a širšom okolí

- ✓ na základe kresby, či fotografie vymenuje jemu blízke a obľúbené osoby (aj zvieratá), opíše ich výzor, uvedie ich záujmy, obľúbené jedlá, činnosti alebo zamestnanie; zdôvodní svoj výber, ✓ na základe osobnej skúsenosti identifikuje príbuzenské vzťahy vo svojej rodine, ✓ používa rôzne spôsoby predstavenia sa, v reálnych životných situáciách pozoruje a hodnotí gestá, mimiku, či očný kontakt,
- ✓ prijíma odlišnosti ako bežný prejav života a uvedomuje si svoju jedinečnosť (jazyk, obliekanie, spôsob trávenia voľného času v rodine a pod.).

8. Základy etikety

- ✓ na základe vzoru dospelého používa zdvorilostné frázy (nech sa páči, prosím, ďakujem, s dovoľením, smiem poprosiť), ktoré sa uplatňujú v reálnych situáciách,
- ✓ vymenuje, zdôvodní a nasleduje pravidlá, ktoré sa uplatňujú v kolektíve/v rodine, vrátane pravidiel stolovania alebo obliekania,
- ✓ dokáže prispieť svojim návrhom do diskusie, v ktorej sa kolektívne dohadujú pravidlá spolužitia a spôsoby trestania ich porušovania.

9. Ľudské vlastnosti a emócie

- ✓ na základe pozorovania prejavov správania ľudí pomenuje rôzne ľudské vlastnosti,
- ✓ dokáže uviesť iný príklad, ako sa daná vlastnosť v správaní prejavuje,
- ✓ opíše a pomenuje emócie, ktoré prežíva alebo ktoré prežívajú iní ľudia a uvedie, čo danú emóciu vyvolalo.

10. Prosociálne správanie

- ✓ poskytne pomoc inému, napríklad v skupinovej práci, pri hre a pod.,
- ✓ nenútené a dobrovoľne obdarováva druhých, napr. na meniny alebo na Vianoce,
- ✓ dokáže sa spravodlivo podeliť o spoločné hračky, náradie, náčinie a pod. na základe vopred dohodnutých pravidiel,
- ✓ zdôvodní, prečo nemusí vec, ktorá je jeho požičať, a zároveň jednoducho opíše dôsledky tohto rozhodnutia; dokáže uviesť príklady vecí, o ktoré by sme sa deliť nemali (použitá žuvačka, zubná kefka a pod.),
- ✓ plní si dohodnuté povinnosti; zvládne si odkladať veci/hračky na pôvodné miesto, udržiavať poriadok v skrini, či počas konzumácie jedla, rozdať/pozbierať pomôcky pre iných ako súčasť zverenej úlohy a pod.

ČLOVEK A SVET PRÁCE

Vzdelávacia oblasť je zameraná na rozvoj praktických zručností, ktoré súvisia nielen s prácou v zmysle profesie, či povolania, ale s akoukoľvek fyzickou aktivitou, ktorá je zameraná na vykonávanie bežných činností v domácnosti, na dvore, v záhrade. Nejde však len o rozvoj samotných zručností. Dôraz sa kladie aj na rozvoj myslenia, vďaka ktorému sa stáva práca s materiálmi a nástrojmi efektívnejšia, pričom upriamujeme pozornosť aj na ekologickú, či ekonomickú stránku práce. Napríklad, aby neplytvali materiálom, používali zariadenia tak, aby sa zachovala ich funkčnosť. Osobitým zámerom je počiatočný rozvoj technického myslenia, ktoré umožňuje dieťaťu tvorivo konštruovať, či riešiť jednoduché technické problémy.

Oblasť je rozdelená na tri tematické okruhy:

- 1 Materiály, ich vlastnosti a spracovanie
- 2 Konštruovanie
- 3 Remeslá a profesie

V tejto vzdelávacej oblasti je pozornosť zameraná najmä na rozvoj manuálnych zručností. Preto je dôležité zabezpečiť dostatok materiálu a času na precvičenie si rozvíjanej zručnosti, opakovane sa k nej v rôznych činnostiach vracáť, až kým sa postupne neautomatizuje. Ide o rozmanité zručnosti: zaväzovanie šnúrok, viazanie uzlov, strihanie nožnicami, používanie hrablí, lopaty, zámku, ale napríklad aj bezpečné a šetrné používanie tabletu, počítača, či iných elektronických zariadení. Vyberáme pritom tie, ktoré dieťa neovláda a/alebo tie, ktoré nemá dostatočne osvojené.

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Materiály, ich vlastnosti a spracovanie

- ✓ vymenuje a opíše rôzne vlastnosti materiálu (drevo a papier, sklo, kameň, piesok, hlina, plast, kov, textílie a pod.) a podľa toho ich spracúva, či používa v modelovacích, či konštrukčných činnostiach (napríklad, ak dieťa vytvára náhradu poštovej obálky, zvažuje, ktorý materiál sa dá skladať, lepiť a či sa naň dá písať),
- ✓ opíše vybrané jednoduché technologické postupy prípravy niektorých bežne používaných výrobkov (napríklad: ako sa vyrába múka z obilia, ako sa vyrába jogurt, ako sa recykluje papier, ako sa vyrába keramika), ✓ pracuje s materiálom tak, aby vznikol čo najmenší odpad, s nástrojmi a náradím pracuje šetrne,
  - ✓ dokáže vytriediť odpad do separačných nádob odlíšených zaužívanými farbami.

2. Konštruovanie

- ✓ dokáže podľa jednoduchého kresleného návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) alebo priamo podľa kresleného postupu zhotoviť predmet,
- ✓ navrhne a vytvorí predmet podľa stanoveného účelu, vie opísať postup tvorby a aj to, ako predmet funguje (napríklad náhrada štipca, náhrada spinky na spisy, náhrada poštovej obálky, merač smeru, či rýchlosti vetra, mini katapult a pod.),

- ✓ používa správne vybrané predmety dennej potreby, elementárne náradie a nástroje dielne, či záhrady (napríklad nožnice, tupá ihla či nôž, zámok, lievik, kliešte, maticový kľúč, skrutkovač, pinzeta, hrable, lopata a pod.).

3. Remeslá a profesie

- ✓ pozná niektoré lokálne tradičné remeslá (napríklad hrnčiarstvo, košíkárstvo, tehliarstvo a pod.),
- ✓ dokáže opísať základnú pracovnú náplň vybraných profesií.

UMENIE A KULTÚRA

Hudobná výchova

Cieľom hudobnej výchovy je rozvíjať základné hudobné schopnosti a hudobné prejavy detí predškolského veku, ktoré sa stanú základom pre ich ďalšie prijímanie, chápanie, či predvádzanie hudby vo všetkých jej podobách. Prostredníctvom vhodných hudobných podnetov sa zároveň vytvára ich vzťah k národným kultúrnym hodnotám. Obdobie predškolského veku je v oblasti rozvíjania hudobného nadania veľmi dôležité, vtedy sa jednotlivé hudobné predpoklady prebúdajú a najviac rozvíjajú. Preto je potrebné vytvoriť na ich rozvoj a skvalitňovanie vhodný priestor.

Oblasť je rozdelená na šesť tematických okruhov:

- 1 Rytmické činnosti
- 2 Spevacké činnosti
- 3 Inštrumentálne činnosti
- 4 Počúvanie hudby
- 5 Hudobno-pohybové činnosti
- 6 Hudobno-dramatické činnosti

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Rytmické činnosti

- ✓ ovláda rôzne riekanky, vyčítanky, básničky, rytmizuje ich výrazne, plynulo a dodržiava tempo,
- ✓ hrou na tele (tlieskaním, plieskaním, dupaním) zopakuje počutý rytmus, pridá sa hrou na tele k spievanej piesni či počúvanej hudbe.

2 Spevacké činnosti

- ✓ zaspieva prirodzene a v primeranej sile piesne, zapamätá si ich melódiu aj text,
- ✓ dokáže k spevu pridať jednoduché tanečné pohyby a hru na tele.

3. Inštrumentálne činnosti

- ✓ k spievanej piesni, rytmizovanej riekanke alebo počúvanej hudbe vytvára rytmickými hračkami alebo rytmickými nástrojmi sprievod.

4. Počúvanie hudby

- ✓ sústredene počúva zvuky okolo seba, spozná zdroj zvuku, postrehne smer, odkiaľ zvuky prichádzajú, ✓ pomenuje tempo (rýchle, pomalé) a dynamiku (silne, slabo, ticho) skladby, vie povedať, kedy nastala zmena,
- ✓ dokáže vyjadriť pocity a predstavy z počúvanej hudby slovom, pohybom alebo výtvarne,
- ✓ dokáže rozpoznať, kto spieva (deti, muži, ženy, sólo, zbor), rozpoznať a pomenovať podľa farby zvuku hudobné nástroje (husle, gitara, klavír, píšťalka-flauta, harmonika, trúbka).

5. Hudobno-pohybové činnosti

- ✓ vyjadrí pohybom náladu a charakter piesne a hudby, o čom sa spieva v piesni alebo hudobno-pohybovej hre so spevom,
- ✓ dokáže zopakovať a zapamätať si jednoduché tanečné prvky (prísunové kroky dopredu, dozadu, do strán – tzv. jednokročka, točenie na mieste, vytáčanie v bokoch).

6. Hudobno-dramatické činnosti

- ✓ zaspieva pieseň v zmenenej hudobno-dramatickej podobe, napr. smutne, veselo, namyslene, spomalene, ako malé dieťa, ako dospelý spevák na scéne a pod.,
- ✓ k čítanej rozprávke vyberie vhodnú hudbu alebo pieseň, príbeh hudobne (spevom, tleskaním, hudobnými hračkami, pohybom, či napodobňovaním zvukov) zahrá, dotvorí či doplní.

UMENIE A KULTÚRA

Výtvarná výchova

Vo výtvarnej výchove si dieťa prostredníctvom hrových výtvarných činností s rôznymi materiálmi (napr. papier, farby, modelovacia hmota ...) a nástrojmi (napr. ceruzky, voskové pastely, kriedy, fixky, štetce, nožničky ...) rozvíja svoju fantáziu a tvorivosť, schopnosť vyjadriť svoje predstavy obrazom alebo plasticky. Pritom zároveň cibrí svoje manuálne zručnosti a návyky. Pomocou výtvarného vyjadrovania je (primerane veku) uvádzané do jazyka vizuálnych znakov (vyjadrovania sa prostredníctvom zobrazovania), ktoré sú významnou súčasťou komunikácie, získavania a odovzdávania informácií. Tiež do prostredia vizuálnej kultúry, ktorá je dôležitým spôsobom poznávania a vytvárania si obrazu sveta.

Oblasť je rozdelená na šesť tematických okruhov:

- 1 Plošné výtvarné činnosti
- 2 Priestorové výtvarné činnosti
- 3 Výtvarné činnosti s farbou

- 4 Hrový (spontánny) výtvarný prejav
- 5 Medzizmyslové vnímanie
- 6 Vnímanie a spoznávanie umeleckých diel

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Plošné výtvarné činnosti

- ✓ poskladá z geometrických tvarov (napr. z častí papiera) figuratívny tvar (napr. postavu, zvieratko, predmet, budovu ...),
- ✓ poskladá rozstrihaný obrázok (napr. z časopisu) ako puzzle,
- ✓ dotvorí neúplný obrázok (napr. časť fotografie) vlastnou kresbou s použitím obrazotvornosti a fantázie,
- ✓ doplní kresbou (maľbou) machuľu na tvar podľa svojej predstavy

2. Priestorové výtvarné činnosti

- ✓ modeluje základné geometrické tvary a jednoduché figúrky (postavička, zvieratko ...) alebo predmety z mäkkej modelovacej hmoty,
- ✓ poskladá z rôznych materiálov (napr. prírodniny, škatuľky, drôt...) objekt alebo figúrku s použitím predstavivosti a fantázie,
- ✓ poskladá jednoduchú papierovú skladačku (napr. lodičku, harmoniku, lietadlo...).

3. Výtvarné činnosti s farbou

- ✓ pomenuje základné a vymiešané farby,
- ✓ zvládne základy miešania farieb, zosvetľovanie a stmavovanie,
  - ✓ opisuje pocity, ktoré v ňom vzbudzuje vnímanie farieb a používa ich na vyjadrenie pocitov podľa svojej fantázie (bez ohľadu na skutočné farby toho, čo zobrazuje),
- ✓ používa farby podľa svojej predstavivosti a pozorovania (napr. farby ovocia, zeleniny)

4. Hrový (spontánny) výtvarný prejav

- ✓ sústredene kreslí, maľuje alebo modeluje námety/témy, ktoré ho zaujímajú,
  - ✓ kreslí rôznymi kresliacimi nástrojmi (napr. ceruzkami, fixkami, kriedami, štetcom ...),
- ✓ rozpráva o svojom výtvore, čo ním chcelo zobrazit', vyjadrit', prejavuje fantáziu pri jeho opise, vie povedať o ňom príbeh,
- ✓ primerane veku a podľa svojich predstáv nakreslí postavičku človeka, zvieratka, obsahujúcu jej základné časti (hlava, končatiny, trup...) – bez nároku na proporcie (pomer veľkostí jednotlivých častí),

- ✓ kreslí uzavreté tvary (trojuholník, kruh, štvorec...), skladá z nich celky (napr. domček, zvieratko...) a vyfarbuje plochy.

5. Medzizmyslové vnímanie (synestézia)

- ✓ rozpráva o rôznych vôňach, chutiach a povrchoch a vyjadruje niektoré zmyslové podnety výtvarnými prostriedkami (nakreslí, namaľuje...),
- ✓ opisuje svoje pocity z dvoch výrazne odlišných krátkych hudobných ukážok a pokúsi sa ich vyjadriť výtvarne.

6. Vnímanie a spoznávanie umeleckých diel

- ✓ pomenuje druhy vizuálnych umení: napr. obraz, sochu, fotografiu, video a pod.,
- ✓ jednoducho (aj s použitím vlastnej fantázie) opíše konkrétne výtvarné dielo, vlastnou kresbou, maľbou alebo modelovaním naň reaguje.

ZDRAVIE A POHYB

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb je viesť dieťa k osvojeniu nových pohybových zručností, rozvoju pohybových schopností a vytvárať mu príležitosti na osvojovanie si poznatkov týkajúcich sa zdravia. Je to oblasť zameraná na pohyb ako prostriedok upevňovania zdravia a na podporu každodenného pohybového režimu detí pestrou a príťažlivou formou. Dieťa má byť prirodzene motivované k pohybovej aktivite a využívať ju v každodennom živote bez pocitu únavy alebo vyčerpania.

Oblasť je rozdelená na štyri tematické okruhy:

- 1 Zdravie a zdravý životný štýl
- 2 Hygiena a sebaobslužné činnosti
- 3 Pohyb a telesná zdatnosť
- 4 Sezónne aktivity a kurzy

Dôležité je uvedomiť si, že pohybový režim dieťaťa je ovplyvnený v prvom rade rodinným prostredím. Dieťa, ktoré vyrastá v rodine, ktorá je pohybovo aktívna, má iné pohybové zručnosti ako dieťa, ktoré vidí vo svojom najbližšom okolí sedavý spôsob života. Tieto špecifiká je potrebné brať do úvahy pri plánovaní vhodných telesných cvičení a pohybových aktivít, keďže každé dieťa má iné individuálne dispozície. Dieťa je potrebné stimulovať k pohybu ukážkou zručnosti, ktorú by sa malo naučiť. Pri učení zručnosti je dôležité usmerňovať ho a komentovať úspešné, či neúspešné pokusy. Na základe pokynov dospelého vie dieťa svoj pohyb korigovať a postupne zlepšovať. Dôležitá je správna motivácia, aby v

opakovaní zručnosti pokračovalo, aby ho nič neodradilo. Preto je potrebné využívať rôzne zaujímavé a pestré pomôcky, ktoré budú pre dieťa vhodnými stimulačnými prostriedkami.

ČO BY MALO DIEŤA ZVLÁDNUŤ

1. Zdravie a zdravý životný štýl

- ✓ jednoducho vysvetlí, prečo je pohyb dôležitý pre človeka,
- ✓ vie rozlíšiť nesprávne držanie tela (hrbenie sa v sede, v stojí),
- ✓ opíše ochorenie, s ktorým už malo skúsenosť, jeho priebeh a jednoducho vysvetlí, ako sa prenáša ochorenie a ako prenosu predchádzať,
- ✓ vymenuje zdravé a nezdravé potraviny, jednoducho opíše rozdiely medzi nimi.

2. Hygiena a sebaobslužné činnosti

- ✓ má osvojené základné hygienické návyky, ako umývanie rúk, čistenie zubov, používanie toalety,
- ✓ dokáže sa samostatne obliecť a obuť, zaviazať si šnúrky na topánkach, zapnúť gombíky a zips na oblečení,
- ✓ pije z hrnčeka, pohára a fľaše, používa pri jedle príbor, dokáže si samostatne nakrájať jedlo na tanieri a pri stolovaní udržiava primeranú čistotu,
- ✓ udržiava poriadok vo svojom okolí, po jedle či hraní si samostatne upratuje priestor.

3. Pohyb a telesná zdatnosť

- ✓ pri cvičení dokáže napodobniť správne držanie tela v rôznych polohách a postojoch podľa ukážky dospelého,
- ✓ zvládne chôdzu a beh (rýchly a pomalý) v rôznom prostredí, cez primerané umelé a prírodné prekážky,
- ✓ zvládne skok znožmo do diaľky a do výšky, preskakuje znožmo prekážky a kombinuje beh a skoky v rôznych cvičeniach a pohybových hrách bez straty rovnováhy,
- ✓ udrží rovnováhu na jednej nohe, zvládne spraviť lastovičku a prejde chôdzou po lavičke alebo kladinke smerom vpred a vzad,
- ✓ lezie vpred a vzad po štyroch, dokáže bezpečne vyliezť a zliezť po rebrine alebo po rebríku, ✓ hádže loptu jednoručne a obojručne, zvládne obojručne chytiť hodenú alebo odrazenú loptu, trafi loptou cieľ,
- ✓ primerane veku manipuluje s rôznym náčiním (švihadlo, krúžky, šatky, stuhy),
- ✓ dokáže urobiť prevaly bokom (váľanie sudov) v oboch smeroch, kotúľ vpred,
- ✓ imituje tanečné kroky podľa ukážky na hudobný sprievod, improvizuje, pohybom reaguje na zmenu tempa a rytmu,

- ✓ dodržiava pravidlá v pohybových hrách, chápe význam pravidiel, ✓ zvládne turistickú prechádzku v blízkom okolí.

4.Sezónne aktivity a kurzy (podľa dostupnosti podmienok, prostredia, či možnosti zabezpečenia kvalifikovaného inštruktora)

- ✓ bezpečne zvládne jazdu na rôznych prostriedkoch (odrážadlá, trojkolky, bicykle),
- ✓ zvládne základné lyžiarske (stoj na lyžiach, jazda „v pluhu“, zastavenie), plavecké (dýchanie, splývanie, ponáranie, skoky, orientácia pod vodou) a korčuliarske zručnosti (stoj na korčuliach, odrážanie jednou nohou, jazda, zastavenie).

Charakteristika obsahových celkov stručne predstavuje základný tematický rámec, v ktorom sa výchova a vzdelávanie pohybuje. Realizácia jednotlivých celkov nie je časovo obmedzená, je rámcová, témy sú orientačné, majú charakter odporúčaní. Učiteľky si môžu zvoliť navrhnuté témy, ktoré rozširujú, zužujú, prehlbujú podľa potrieb detí, alebo vytvárajú úplne novú tému v rámci obsahového celku.

Všetky vzdelávacie štandardy zo Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelanie v MŠ sú súčasťou našich obsahových celkov. Vzdelávacie štandardy sú zároveň aj učebnými osnovami. Výber VŠ k jednotlivým témam a podtémam obsahových celkov je len na učiteľke. Osobitnú skupinu tvoria vzdelávacie štandardy, ktoré sa plnia priebežne. Sú uvedené v Školskom vzdelávacom programe. Tie sa zaraďujú prevažne do organizačných foriem denných činností: HaČPVD ,Pobyt vonku, Činnosti zabezpečujúce životosprávu, Zdravotné cvičenie, ale môžu sa realizovať aj na vzdelávacích aktivitách, ak sa tak učiteľka rozhodne.

Učebné stratégie a metódy výchovno vzdelávacej činnosti majú odporúčací charakter, vyjadrujú typický postup dosahovania výkonových štandardov v rámci obsahového celku. Učiteľky volia aj dopĺňajú vychádzajúc z reálnych potrieb a možností detí tak, aby zabezpečili podmienky pre ich aktívne a zmysuplné učenie sa.

Odporúčané učebné zdroje sú navrhnuté podľa reálnych podmienok a možností materskej školy. Učiteľka ich vhodne dopĺňa podľa aktuálnej dostupnosti. Uprednostňuje učebné zdroje umožňujúce a podnecujúce aktivitu detí a prirodzenú detskú zvedavosť.

6. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v triede s výchovným jazykom slovenským je štátny jazyk Slovenskej republiky.

V triede s výchovným jazykom maďarským sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku maďarskom a súčasťou výchovy a vzdelávania je aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku. Požiadavky na komunikáciu v štátnom jazyku v maďarskej triede tunajšej materskej školy upravuje metodický list.

7. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

Kontrola a hodnotenie detí sú realizované prostredníctvom vstupnej a priebežnej pedagogickej diagnostiky, pričom diagnostické hárky sú priebežne vedené a dopĺňané o konkrétne údaje. Materská škola má vypracované svoje interné diagnostické hárky, s ktorými pracujeme.

Diagnostické hárky sú vypracované podľa špecifických požiadaviek tunajšej materskej školy z dostupných pedagogických materiálov, ako aj zo špeciálnopedagogických materiálov pre potreby detí s ŠVVP.

Počas edukačnej činnosti (v priamej práci s deťmi) :

- sú deti vedené k sebahodnoteniu, vzájomnému hodnoteniu a k aktívnej účasti na riadení výchovno-vzdelávacej činnosti prosociálnymi aktivitami,
- posilňuje sa schopnosť hodnotenia a autoevalvácie detí
- sú vedené k vlastnej iniciatíve, zodpovednosti, samostatnosti, učia sa rozhodovaciemu procesu (riešenie konfliktov, sociálne a morálne diskusie, hlasovanie - účasť na demokratickom riadení triedy).

Dosiahnutá úroveň sa vyhodnocuje dvakrát ročne, a to v polročnom a koncoročnom hodnotení výchovno-vzdelávacej činnosti ktoré vypracúvajú všetky učiteľky individuálne so zameraním na výchovno-vzdelávací proces triedy.

HODNOTENIE DETÍ

Pri hodnotení detí využívame všetky formy hodnotenia, dôraz kladieme na ich sebahodnotenie a tiež na vzájomné hodnotenie sa deťmi. Pri hodnotení detí učiteľky nerozdeľujú deti na úspešné a neúspešné, ale porovnávajú dosiahnutý výkon dieťaťa s jeho predchádzajúcim výkonom. Zo strany hodnotenia detí učiteľkami sa v materskej škole vedie dokumentácia o kontrole a hodnotení detí aj formou pedagogickej diagnostiky a ich portfóliom, ktoré je súčasťou pedagogickej diagnostiky. Priebežné hodnotenie bude slúžiť aj ako návod pre učiteľov a rodičov, ako postupovať pri zlepšovaní vedomostí, schopností a zručností detí.

Portfólio je súčasťou pedagogickej diagnostiky, je to súbor detských prác za určitú dobu vzdelávania - výtvarné práce, kresba ľudskej postavy, vystrihovanie podľa čiary, úchop ceruzky, poznanie farieb, počítanie do, výslovnosť, spoločenský status v triede (vodca, podriadený, dominantný, nesmelý), socionometria – nakresli svojho kamaráta, (kto sa objavoval najčastejšie, kto vôbec), pracovné zošity, písomné práce, grafomotorické kreslenie, záznamy učiteľov. Umožňuje učiteľkám sledovať vývin dieťaťa a jeho pokroky počas určitého časového obdobia. Formou vedenia portfólia uskutočňujeme v obaloch zvlášť pre každé dieťa.

VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ

Cieľom hodnotenia detí je posudzovanie a posúdenie aktuálnej úrovne rozvoja osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach, ktoré je využité pre ďalšie plánovanie výchovno - vzdelávacej činnosti za účelom ďalších pozitívnych rozvojových zmien. Hodnotenie je prevažne pozitívne orientované, vyhýbame sa deficitnému modelu. Princípy hodnotenia stoja na humanisticky orientovanej koncepcii:

1. Neporovnávame deti medzi sebou, sledujeme a posudzujeme individuálny pokrok dieťaťa.
- individuálny prístup v hodnotení.

2. Sumatívne hodnotenie realizujeme len v určitých intervaloch, alebo v prípade potreby. Preferujeme otvorené, formatívne hodnotenie - otvorenosť hodnotenia.
3. Zameriavame sa na úspechy a pokroky dieťaťa, nie na nedostatky- pozitívna orientácia hodnotenia.
4. Vždy sa pozeráme na dieťa ako osobnosť a celok - komplexnosť hodnotenia.
5. Vedeť deti k objektívnemu sebahodnoteniu vytváraním transparentných kritérií a autokorekcie - tendencia k sebahodnoteniu a aktívny podiel dieťaťa na hodnotení.
6. Hodnotia vždy najmenej dve osoby - učiteľky na triede. Sumatívne hodnotenie ako napríklad hodnotenie školskej spôsobilosti je konzultované a potvrdené externým hodnotením - napr. psychológom - objektivizácia hodnotenia, podľa potreby.

Pre hodnotenie, reflexiu a sebareflexiu využívame tieto formy hodnotenia:

- Formatívne - priebežné každodenné hodnotenie, ktoré je orientované na podporu ďalšieho aktívneho učenia sa dieťaťa a ponúka rady a poučenie zamerané na zlepšenie budúcich výkonov. Formatívne hodnotenie je využívané priebežne počas školského roka prostredníctvom metód slovného hodnotenia, pedagogického pozorovania, rozhovoru, analýzy produktov činností a procesov, ktorými vznikli
- Sumatívne - zhrňujúce hodnotenie, ktoré konštatuje stav dosiahnutia úrovne po dlhšom časovom úseku, ktorými sú výstupné diagnostikovanie, alebo posudzovanie školskej spôsobilosti. Zhrňujúce hodnotenie realizujeme dvakrát do roka, u detí rok pred plnením školskej dochádzky formou testovania školskej spôsobilosti interným (učiteľka) aj externým posudzovateľom (psychológ CPPPaP). Oblasťami hodnotenia sú oblasti rozvoja osobnosti dieťaťa podľa štruktúrovaného diagnostického hárku dieťaťa. Učiteľky v jednotlivých triedach vedú diagnostické hárky dieťaťa, ktoré slúžia ako dokument poskytujúci pohľad o rozvoji osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach. V rámci spolupráce, po písomnom súhlase zákonného zástupcu dieťaťa, posúdi školskú pripravenosť Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Komárne.

Vypracovala: Mgr. Rebeka Balogh, riad.MŠ